

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості
освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасни-
ків.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

ного письма, а глибоке занурення у клінічну проблему є потужною стартом для подальшого професійного розвитку.

Список літератури

1. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). Американські Ради. URL : <http://www.saiup.org.ua/>.
2. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. К. : НАДУ, 2012. С. 9–12
3. Семенов О. М., Фаст О. Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. С. 109.

Івлєва Світлана Миколаївна,
викладач кафедри суспільних наук
Сікорська Ольга Олександрівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри суспільних наук

ПРОЦЕДУРИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одеський національний медичний університет

Вивчення сучасних тенденцій в управлінні якістю освіти та аналіз міжнародного досвіду з формування внутрішніх систем якості освіти у ЗВО свідчить, що для управління якістю вищої освіти сьогодні недостатньо тільки зовнішньої оцінки. Як зазначає Л. Белова, проаналізувавши низку положень Закону України «Про вищу освіту», запроваджені механізми забезпечення якісної вищої освіти створюють умови для реалізації державно-громадського управління вищою освітою та контролю за її якістю; невизначеність деяких елементів цих механізмів потребує негайної розробки і впровадження нормативно-правових актів та інструктивних документів щодо імплементації Закону; високий рівень відповідальності учасників освітнього процесу зумовлює необхідність підготовки сертифікованих експертів з урахуванням сучасного світового досвіду моніторингу якості вищої освіти [1].

У наведеному дослідженні зосередимо увагу на внутрішніх процедурах забезпечення якості вищої освіти, які орієнтовані на результат. Одним з основних елементів у системі управління якістю вищої освіти є процедура самооцінювання, або самообстеження, навчального закладу. Характер самооцінювання визначається цілями діяльності та пріоритетами розвитку конкретного ЗВО. Найбільш визнаними і широко застосовуваними моделями з самооцінювання університетів є моделі премій з якості, такі як американська національна премія якості Малкольма Болдріджа, премія Демінга, Європейська премія якості та інші.

Відомий фахівець з проблем самооцінювання навчальних закладів Г. Келс описує три основних підходи до формування оцінного судження. Ці підходи можуть застосовуватися окремо, але найчастіше використовуються в комплексі залежно від цілей проведення оцінки. У процесі оцінки вимірюється одне з наступних явищ: — чи досягнуто те, що намічалось (цілі, завдання і таке інше) у досліджуваній організації (підрозділі), тобто відповідність результатів діяльності наміченим цілям; — чи відповідає бажаному функціонування процесів в організації (підрозділі), що оцінюється, тобто чи правильно організована діяльність; — ступінь відповідності стандартам, які пред'являються професійними спілками, самими навчальними закладами або урядом.

Будь-якому ЗВО, що здійснює оцінювання інституціональної ефективності, необхідний систематичний збір інформації, що підтверджує оптимальність використання людських і фінансових ресурсів. Інструменти, які використовуються ЗВО для оцінювання якості освіти, вимірюють відносини, досвід, навчальні цілі та досягнення абітурієнтів, академічну успішність і навчальні досягнення студентів і випускників, інституціональну і програмну ефективність через призму викладачів, адміністрації, студентів. Центральним компонентом оцінювання якості викладання та навчання є зворотна реакція, оцінювання викладачів або курсів студентами.

Стратегічне планування зародилось у західних університетах, а згодом всебічне, прагматичне й детальне планування діяльності стало традицією будь-якого американського університету. Переважна кількість адміністраторів в університетах вважають, що планування як частина процесу управління є ключем до успіху діяльності як структурного підрозділу, так і університету в цілому. Однак зростаюча нестійкість навколишніх умов функціонування університетів змусила провести істотні зміни у самому процесі планування, висунувши на перший план його стратегічний аспект.

Погодимося з В. М. Огаренко, що більшість сучасних освітніх закладів України не мають чіткої місії, визначених стратегічних цілей або професійно підготовлених стратегічних планів, які б пояснювали довгострокове бачення. Слід визнати, що існують досить великі труднощі ефективного втілення стратегічного плану в діяльність навчального закладу. Тому використання принципів стратегічного управління є ефективним шляхом вирішення проблеми управління вищим навчальним закладом [2].

До принципів стратегічного управління, які реалізуються в навчальному закладі, можна віднести такі:

- єдиновладдя (влада має бути сконцентрована в руках керівника);

- оптимального поєднання централізації та децентралізації в управлінні (цей принцип дає змогу успішно розподілити повноваження під час прийняття рішення на кожному рівні ієрархії управління та стратегічного рішення (розроблення цілей, стратегії, політики на зовнішньому рівні управління організації));

- поєднання прав, обов'язків і відповідальності (використовується при визначенні повноти влади та відповідності посадових осіб);

- обґрунтування й усвідомлення вибору цілей і стратегій розвитку навчального закладу;

- залежності цілей окремого навчального закладу від місії освіти;

- гуманізації: будь-які дії мають бути спрямовані на розвиток особистості, забезпечення розвитку культури суспільства;

- орієнтація на якість освітніх послуг;

- єдності науковості та компетенції в управлінні, що передбачає застосування технологій педагогічного процесу, психології, фахових методик.

Іншим елементом системи управління якістю вищої освіти, який був визначений для аналізу, є процедура моніторингу. Ефективність забезпечення якості освіти залежить від того, наскільки вдало організовано систему постійного контролю за дотриманням встановлених показників. Створення системи моніторингу якості освіти — надзвичайно важливий чинник формування філософії взаємної відповідальності педагогів, суспільства, студентів та роботодавців. Добре налагоджений моніторинг — це можливість зростання успішності навчального закладу, це спосіб підняти питання професіоналізму на новий рівень, коли є можливість не лише критикувати недоліки, але й підкреслювати переваги, що в кінцевому результаті разом з відповідальністю

принесе серйозні стратегічні інвестиції. Як відзначає В. Андрущенко: «На жаль, поки що система моніторингу в Україні відсутня, що не дає можливості справедливо оцінити рівень якості національної освіти» [3].

Найбільш широко використовуваними методами дослідження, як показав досвід провідних ЗВО, є: анкетування (студентів, викладачів, керівників ЗВО), тестування (готовності абітурієнтів до університетської освіти, ступеня освоєння студентами навчального курсу), експертне опитування роботодавців дає хороший результат при вивченні якості випускників і можливих перспектив розвитку ринку праці та попиту на ті або інші спеціальності, які пропонує ЗВО. Використовуються і такі методи як спостереження (включене і невключене), однак цей метод не завжди дозволяє виконати такі вимоги, як об'єктивність, валідність, порівнянність результатів. Окрема група — методи дослідження документів (включаючи аналіз робочих програм та іншої навчальної і методичної документації), методи аналізу статистичної і демографічної інформації. У дослідженні можуть використовуватися як кількісні, так і якісні методи, хоча саме кількісним методам віддається певна перевага через наявність можливостей порівнянності результатів [4].

В наш час ЗВО прагнуть продемонструвати не тільки результати оцінювання навчальних досягнень студентів, але й приклади використання результатів оцінювання в поліпшенні якості підготовки студентів, сформуванню культури, засновану на фактах, тобто, використовувати дані, отримані під час оцінювання, для прийняття рішень. Освітні заклади можуть використовувати інформацію про результати оцінювання для вдосконалення на рівні інституту і програми.

Отже, процедури управління якістю вищої освіти мають набути подальшого вивчення, оскільки ефективність діяльності будь-якого ЗВО залежить від їх успішного втілення.,

Список літератури

1. Белова Л. О., Потій О. В. Онтологічні виміри якості вищої освіти в контексті механізмів ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітніх програм. *Вісник НАДУ*. 2015. № 1. С. 30–36.
2. Огаренко В. М., Салига С. Я., Гельман В. М. Стратегічне управління вищим навчальним закладом: монографія. Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2009. 416 с.

3. Бакіров В. С. Соціологія вищої освіти: нові дослідницькі сюжети. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Харків, 2009. Вип. 15. С. 561–566.

4. Карамишев Д. В., Гришина Н. М., Грибко О. В., Ревенко Т. В. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти: монографія. Х. : ХарPI НАДУ “Магістр”, 2020. 180 с.

Коваленко Наталія Іллівна,
кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри мікробіології, вірусології
та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова

Ткаченко Марина Вікторівна,
доктор філософії,
доцент кафедри стоматології
дитячого віку та імплантології

Ткаченко Ігор Геннадійович,
асистент кафедри стоматології
дитячого віку та імплантології

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ ЗВО

Харківський національний медичний університет

Бурхливий розвиток інноваційних технологій в освіті сприяє активному впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальний процес. Вони сприяють запровадженню нових форм і методів навчання, формують пізнавальну активність, оптимізують процес професійної підготовки спеціалістів [1, 2]. Використання ІКТ сприяє особистісно-орієнтованому розвитку здобувачів вищої освіти, а викладачам дозволяє підвищити результативність навчання, прищепити навички самоорганізації, самонавчання, полегшити вирішення практичних завдань. Результатом застосування ІКТ є формування умінь працювати з інформацією, дослідницьких умінь, самостійного прийняття рішень. Загалом, новітні технології у сфері освіти сприяють переходу від репродуктивної передачі знань до нової, креативної [1].

Владимирова Валентина Іванівна ЗМІНИ У ПАРАДИГМІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ПРИ ОНЛАЙН-ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	464
Гиря Марина Павлівна, Разумна Алла Григорівна ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	468
Daria Huz, Volodymyr Krylenko MODERN TRENDS IN HIGHER MEDICAL SCHOOL	472
Завгородній Ігор Володимирович, Меркулова Тетяна Валентинівна, Літовченко Олена Леонідівна, Чеховська Ірина Миколаївна СУМАРНИЙ ФІДБЕК ЯК ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ	475
Заїкіна Тетяна Сергіївна, Ринчак Петро Іванович ЗНАЧЕННЯ КОНСТРУКТИВНОГО ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	478
Зубаренко Олександр Всеволодович, Копійка Ганна Кузьмівна, Гоцуляк Тетяна Іванівна, Коваль Лариса Іванівна ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	481
Івлєва Світлана Миколаївна, Сікорська Ольга Олександрівна ПРОЦЕДУРИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	483
Коваленко Наталія Іллівна, Ткаченко Марина Вікторівна Ткаченко Ігор Геннадійович ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ ЗВО	487